

Stichting deltaWonen
t.a.v. [REDACTED]
Veerallee 30
8019 AD ZWOLLE

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax: 088 118 86 71
www.overijssel.nl
postbus@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
21.10.2021	D2021-09-000574	2021-007806	1 van 23	3		

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming complex 1066 en 1071 Zwolle

Geachte [REDACTED],

[REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 12 april 2021² ontvangen. Op 17 september 2021 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van woningen van complex 1066 en 1071, Frobergerstraat en omstreken te Zwolle. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of weg te nemen⁴ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie van woningen van complex 1066 en 1071, Frobergerstraat en omstreken te Zwolle.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de gierzwaluw en de huismus opzettelijk te storen, waarbij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding⁶ en om de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁷. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen, waardoor de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, vierde lid, en artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming niet overtreedt.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 september 2024.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste en 3.8, eerste lid Wnb
² Ons kenmerk D2021-08-002962
³ Op basis van art. 3.3, eerste lid art. 3.8 Wnb
⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb
⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb
⁶ Art. 3.1, vierde lid i.s.m. het vijfde lid Wnb
⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- De aanvraag van 26 augustus 2021 en het bijbehorende stuk te weten Ecogroen, april 2021. Activiteitenplan verduurzaming complex 1066 en 1071 te Zwolle.
- Ecogroen 17 september 2021. Antwoorden op aanvullende vragen ontheffingsaanvraag complex 1066 en 1071 in Zwolle incl. bijlagen

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁸.

De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	Afhandelen en besluitvorming aanvraag van ontheffing als bedoeld 3.3, 3.8 en 3.10 Wnb, die al dan niet ziet op het realiseren van een infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting of projectontwikkeling	€ 3.055,00
Totaal leges		€ 3.055,00

Vragen

Heeft u vragen? Neemt u dan gerust contact op via de contactgegevens vermeld in het briefhoofd onder Inlichtingen bij. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer 2021-007806 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

---

⁸ Belastingverordening Overijssel

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Adressen te renoveren woningen.
Bijlage 4	Fasering werkzaamheden
Bijlage 5	Permanente verblijfplaatsen

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle;
- Ecogroen, [REDACTED].

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 088 - 118 86 73.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2021-09-000574). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden (ongeschikt maken / renovatie) informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
  - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
  - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁹, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
  - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
  - het kenmerk van deze beschikking (D2021-09-000574).

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, fasering, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

---

⁹ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Kwetsbare perioden

5. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (ongeschikt maken / renovatie,) houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten (gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis):
- Gierzwaluw: voortplanting 15 april tot en met 15 augustus.
  - Huismus: voortplanting 1 maart tot en met 31 augustus en vorstperioden (van minimaal 3 dagen met overdag temperaturen $< 0^{\circ}\text{C}$) is van december tot en met februari.
  - Gewone dwergvleermuis: voortplanting 15 mei tot en met 15 augustus. Winterperiode 1 november tot en met 31 maart.
  - Ruige dwergvleermuis. Winterperiode 1 november tot en met 31 maart.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Gierzwaluw Voortplantingsperiode												
Huisumus Voortplantingsperiode Vorstperioden												
Gewone dwergvleermuis Voortplantingsperiode Winterperiode												
Ruige dwergvleermuis Winterperiode												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

6. Fasering van de werkzaamheden vindt plaats conform bijlage 4 van dit besluit.

Gierzwaluw

7. Als het niet mogelijk is om de werkzaamheden geheel uit te voeren buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw, maakt u de betreffende verblijfplaatsen voorafgaand aan de kwetsbare periode ongeschikt. Dit ongeschikt maken vindt plaats door de openingen af te dichten met schuimrubber of een ander materiaal dat niet door gierzwaluw verwijderd kan worden.
8. U realiseert permanente verblijfplaatsen voor de gierzwaluw door in alle kopgevels drie neststenen in te metselen (zoals weergegeven in bijlage 5 van dit besluit). Deze verblijfplaatsen zijn deels (72 vanaf 2 februari 2021, de rest bij de afronding van de werkzaamheden per complex volgens de in bijlage 4 opgenomen fasering. In het ecologisch logboek wordt onderbouwd beschreven hoe uitvoering aan dit voorschrift is gegeven.

Huisumus

9. Als de werkzaamheden (deels) binnen gevoelige perioden wordt uitgevoerd, worden de nestplaatsen voorafgaand ongeschikt gemaakt door deze fysiek af te sluiten op het moment dat daar geen huismus in aanwezig is. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels of afdichting met pur, mits het afdichten zorgvuldig plaatsvindt zodat geen openingen overblijven. U doet dit minimaal 3 tot 5 dagen vóór afgaand aan de werkzaamheden. Dit doet u buiten de kwetsbare periode (voorschrift 5). Voorafgaand aan het afsluiten wordt door een ecologisch deskundige vastgesteld of de huismussen de woningen hebben verlaten.
10. U realiseert voldoende permanente vervangende verblijfplaatsen voor de huismus. Deze verblijfplaatsen zijn direct na afronding van de werkzaamheden beschikbaar. U doet dit door het vogelschroot verhoogd aan te brengen op de derde panlat bij alle betrokken woningen. Daarbij

draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

11. Buiten de kwetsbare perioden worden de te renoveren gebouwdelen ongeschikt gemaakt. De verblijfplaatsen worden tenminste 3 dagen voor de aanvang van de sloopwerkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt door een combinatie van afsluiting van openingen en exclusion flaps. Daarbij is het noodzakelijk dat de werking regelmatig wordt gecontroleerd. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
12. Minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>8 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
13. U realiseert 28 duurzame, permanente vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen zijn deels (14) vanaf 2 februari 2021 beschikbaar, deels na afronding van de renovatiewerkzaamheden per blok zoals weergegeven in bijlage 4. U doet dit door op de in bijlage 5 aangegeven locaties 28 inbouwkasten voor de gewone en ruige dwergvleermuis in te bouwen. De verblijfplaatsen bestaan uit inbouwkasten van het type ANS-6, of vergelijkbaar in materiaal, constructie en afmeting. Bij de plaatsing houdt u rekening met de vereisten uit de kennisdocumenten gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. In het ecologisch logboek (zie voorschrift 14) geeft u aan waar de permanente verblijfplaatsen zijn geplaatst en op welke wijze aan de vereisten voor realisatie is voldaan.

Overige zaken

14. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
15. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	7
A1	Bevoegdheid	7
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	7
A2	Procedure	7
A2.1	Overeenstemming andere provincie	7
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	7
A2.3	Relevante overige besluiten	7
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	8
A3.2	Provinciaal beleid	8
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	8
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	9
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	9
B1.2	Doel van het project	10
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
B1.4	Periode	11
B1.5	Onderliggende documenten	11
B1.6	Aanvullende gegevens	11
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
C1	Inhoudelijke beoordeling	11
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	12
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	13
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	13
C1.5	Wettelijk belang van het project	13
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	14
D	Slotconclusie	14

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

---

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹³ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁵ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw en de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

---

¹³ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁵ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Deltawonen heeft het voornemen om complex 1066 (93 ééngezinswoningen) en complex 1071 (79 ééngezinswoningen) in de omgeving van de Frobergerstraat te Zwolle te renoveren. In bijlage 3 zijn alle adressen weergegeven.

Figuur 1. Te renoveren woningen, met onderscheid tussen complex 1066 en 1071.

De woningen worden verduurzaamd door het realiseren van energetische maatregelen. Deze maatregelen worden in verband met overlastbeperking en gebruik van steigers in één beweging uitgevoerd. De volgende werkzaamheden vinden per complex plaats:

Complex 1066 en 1017

- Vervangen van de dakpannen;
- Dakisolatie. Op moment van aanvragen is nog onbekend op welke wijze de dakisolatie wordt uitgevoerd. Omdat de dakpannen met zekerheid worden vervangen, vindt de dakisolatie plaats vanaf de buitenzijde.
- Na-isoleren spouwmuren;
- Vervangen beglazing door HR++;
- Aanbrengen dan wel vervangen CV-ketels;

- Herstellen van voegwerk;
- Schilderen van kozijnen.

De werkzaamheden aan complex 1066 en 1071 lopen parallel met elkaar en worden beiden vanaf 1 september 2021 opgestart. De doorlooptijd van de werkzaamheden bedraagt naar verwachting acht maanden en worden per woningblok opgeleverd. De werkzaamheden aan één woningblok duren maximaal drie weken en er wordt aan maximaal drie woonblokken tegelijkertijd gewerkt. De werkzaamheden lopen door tot in 2022 en zijn naar verwachting in mei 2022 afgerond.

B1.2 Doel van het project

Het doel van het project is te komen tot een duurzaam en leefbaar woningbestand.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁶	Opzettelijk verstoren ^{17, 18}	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ¹⁹
Huismus		X	X	
Gierzwaluw		X	X	
Gewone dwergvleermuis			X	X
Ruige dwergvleermuis			X	X

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2021 tot en met 1 september 2024.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Ecogroen, 2016 april 2021. Activiteitenplan verduurzaming complex 1066 en 1071 te Zwolle.
- Machtiging

¹⁶ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁷ Art. 3.1, vierde lid Wnb

¹⁸ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 26 augustus 2021 ontvangen. Op 1 september hebben zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 20 september 2021²⁰ ontvangen.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de kennisdocumenten van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Activiteitenplan verduurzaming complex 1066 en 1071 te Zwolle' 21 wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een literatuuronderzoek en quickscan, uitgevoerd in april 2018.
- Nader onderzoek naar gebouwbewonende soorten zoals de gierzwaluw, de huismus en vleermuizen volgens de wijze uiteengezet in de kennisdocumenten en het vleermuisprotocol 2017. Het veldwerk van het nader onderzoek is uitgevoerd in 2018.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek voldoende is om de aard en aantal van de verblijfplaatsen van de onderzochte soorten vast te kunnen stellen. Voor laatvlieger is afgeweken van het vleermuisprotocol, omdat in plaats van een tweede avondbezoek een vroeg ochtendbezoek is uitgevoerd op kansrijke plekken met laatvlieger. U hebt onderbouwd dat een vroeg ochtendbezoek meer informatie op kan leveren voor zomerverblijfplaatsen van solitaire laatvliegers, mits de omstandigheden gunstig zijn. Bij de uitvoering van dit bezoek was daar sprake van.

Bij het onderzoek zijn 25 nestplaatsen van de gierzwaluw, 16 nestplaatsen van de huismus, 3 zomerverblijfplaatsen en 3 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en een paarverblijf van de ruige dwergvleermuis aangetroffen.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de volgende nesten en verblijfplaatsen verloren:

- 25 nestplaatsen van de gierzwaluw (11 in complex 1066, 14 in complex 1071)
- 16 nestplaatsen van de huismus (11 in complex 1066, 5 in complex 1071)
- 3 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (alle in complex 1066)
- 3 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (alle in complex 1066)
- 1 paarverblijf van de ruige dwergvleermuis (complex 1066)

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- De werkzaamheden cq het ongeschikt worden buiten de kwetsbare perioden van gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis uitgevoerd. Deze perioden zijn in een overzicht weergegeven in het voorschrift.

---

²⁰ Ons kenmerk D2021-09-002378

²¹ Hoofdstuk 3 pagina 11 tot en met 14

- Verblijfplaatsen in de woningen die in de kwetsbare perioden worden gerenoveerd, worden voorafgaand aan de werkzaamheden (en voor de kwetsbare perioden) ongeschikt gemaakt. Om woningen ongeschikt te maken voor vogels wordt het dak ontoegankelijk gemaakt voor vogels door het afdichten van ruimten onder gevel- en nokpannen en de onderste rij pannen bij de dakvoet met gaas of rugvulling. Dit geldt voor alle woningen van complex 1066 en voor complex 1071 enkel voor de woningen die na 1 maart 2022 worden aangepakt. Bij woningen met huismussen die buiten de broedperiode worden aangepakt, wordt voorafgaand gecontroleerd of huismus is vertrokken door de buitenste rij dakpannen van de daken te liften of wordt geklopt op de buitenste rij dakpannen zodat huismussen (of eventueel andere vogels) uit zichzelf de woning verlaten. Alle woningen van complex 1066 worden in september/oktober 2021 (en voor aanvang van de isolatiewerkzaamheden) voor vleermuizen ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt door de toegang tot de daken (kopgevels) en spouwmuur (kop- en lengtegevels) af te dichten door de openingen zoals open stootvoegen en ruimte tussen kantpannen en de buitenmuur af te sluiten met rugvulling en overige gaten en kieren te dichten die toegang bieden tot de spouwmuur of het dak. Bij de woningen met verblijfplaatsen van vleermuizen worden op meerdere locaties vleermuisflappen of vleermuiskokers geplaatst om mogelijk aanwezige vleermuizen de gelegenheid te geven de woning te verlaten. Na het ongeschikt maken wordt minimaal 3 nachten met voor vleermuizen geschikte vliegomstandigheden (> 10 graden, weinig wind en maximaal motregen) gewacht met de werkzaamheden, totdat de vleermuizen met zekerheid zijn uitgeweken naar een alternatieve verblijfplaats. **Opmerking:** In aanvulling op wat door de aanvrager wordt voorgesteld is na de wachtperiode ook een controlebezoek noodzakelijk.
- Na het ongeschikt maken van de woningen én voldoende nachten met geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen en een controle waaruit blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden zonder nadere voorwaarden ten aanzien van vleermuizen.
- Het ongeschikt maken wordt begeleid door een ecologisch deskundige op het gebied van gierzwaluw, huismus en vleermuizen.
- Huismus: Bij alle lengtegevels van de 79 woningen van complex 1071 en 93 woningen van complex 1066 wordt vogelschroot verhoogd aangebracht. Het vogelschroot wordt opgehoogd en op de derde panlat aangebracht, waardoor de ruimte tot aan de derde rij dakpannen voor huismus bereikbaar is. In totaal een lengte van circa 2000 meter verhoogd vogelschroot.
- Gierzwaluw: Als vervanging van de 25 nestlocaties van gierzwaluw worden in totaal 156 gierzwaluwneststenen ingemetseld. In alle kopgevels van complex 1071 die in bezit zijn van DeltaWonen zijn op 2 februari 2021 reeds drie neststenen per kopgevel voor gierzwaluw ingemetseld. In totaal zijn 24 kopgevels in bezit bij DeltaWonen waardoor in totaal 72 gierzwaluwneststenen zijn ingemetseld. De neststenen zijn zodoende één broedseizoen gelijktijdig met de oorspronkelijke nestlocaties van gierzwaluw aanwezig. Het ophangen van tijdelijke gierzwaluwkasten is niet nodig omdat de neststenen vroegtijdig worden ingemetseld. De overige 84 gierzwaluwneststenen worden tijdens de werkzaamheden ingemetseld in alle kopgevels (drie per kopgevel) van complex 1066.
- Gewone en ruige dwergvleermuis: Op 2 februari 2021 zijn 14 inbouwkasten (type ANS-6) ingemetseld op de kopgevels van Kuhnastraat 11, Lassuslaan 55 en 159, Purcellstraat 48 en Frobergerstraat 50, 62 en 72 (2 per kopgevel). De resterende 14 inbouwkasten worden per twee tijdens de werkzaamheden ingemetseld in de kopgevels waar ook de oorspronkelijke verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Het betreft de volgende kopgevels: Lassuslaan 145, Purcellstraat 2 en 73 en Frobergerstraat 48, 90, 114 en 128.
- De locaties van deze voorzieningen komen overeen met de huidige locaties. Doordat het gaat om inpandige (ingemetselde) voorzieningen is er voldoende buffer om te hoge opwarming te voorkomen.

- Er wordt gefaseerd gewerkt. De woningen met het meeste aantal verblijfplaatsen worden later aangepakt, waardoor er in andere fasen al permanente alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar zijn. De blokken met het minst aantal verblijfplaatsen, worden vooraf ongeschikt gemaakt. In bijlage 3 zijn de aangegeven uitvoeringsdata en werkroute weergegeven. De planning is in de aanvullende informatie gedeeltelijk gewijzigd.
- Fasering Complex 1066 in twee delen. Woonblokken 1 t/m 9 worden in oktober 2021 ongeschikt gemaakt voor vogels en vleermuizen. De woonblokken 1 t/m 9 zijn namelijk de woonblokken die binnen het broedseizoen worden aangepakt. In deze negen woonblokken zijn in totaal vier gierzwaluwnesten en drie verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Alternatieve verblijfplaatsen in deze periode worden gevormd door de reeds ingemetselde gierzwaluwneststenen van complex 1071 die gedurende het broedseizoen 2022 beschikbaar zijn (in totaal 27 stuks). De verwachting is dat de afstand van circa 250 meter geen belemmering vormt en de gierzwaluwen de neststenen reeds ontdekt hebben doordat de neststenen al vanaf 2 februari 2021 aanwezig zijn. Vleermuizen kunnen uitwijken naar de al ingemetselde vleermuiskasten (14). Daarnaast kunnen gierzwaluwen en vleermuizen uitwijken naar de woonblokken 10 t/m 17 die gedurende het broedseizoen van 2022 toegankelijk blijven en waar voldoende ruimte is voor deze gierzwaluwen en vleermuizen.
- Na de bouwvak (na 22 augustus 2022) worden de woonblokken 10 t/m 17 ongeschikt gemaakt voor vogels en vleermuizen. Vervolgens worden de daadwerkelijke werkzaamheden vanaf 1 september 2022 uitgevoerd en zijn de woonblokken voor 1 maart 2023 afgerond. In deze woonblokken zijn zeven gierzwaluwnesten aanwezig, 11 huismusnesten, 2 zomer en 2 paarverblijven van de gewone dwergvleermuis. Aanwezige huismussen en vleermuizen kunnen tijdens de werkzaamheden uitwijken naar de reeds opgeleverde woonblokken met permanente voorzieningen. Daarnaast geldt voor de vleermuizen dat deze ook nog kunnen uitwijken naar alle reeds ingemetselde vleermuiskasten. Gierzwaluwen zijn tijdens deze werkperiode afwezig.
- Fasering Complex 1071 in drie delen: In februari 2022 wordt gestart met de werkzaamheden bij woonblok 1 en 2, met 4 en 2 gierzwaluwnesten. Woonblok 1 en 2 zijn naar verwachting voor 15 april 2022 gereed waardoor deze woonblokken met permanente voorzieningen weer gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen in het broedseizoen van 2022. De woonblokken 3 t/m 8 worden binnen het broedseizoen aangepakt, dit zijn tevens de woonblokken met de minst aangetroffen nestlocaties (1 huismus, 2 gierzwaluw). De woonblokken 3 t/m 8 worden vóór 1 maart 2022 ongeschikt gemaakt voor vogels om te voorkomen dat broedende vogels tijdens de werkzaamheden verstoord worden. De woonblokken 9 t/m 13 worden vanaf 1 september aangepakt en zijn voor het broedseizoen van 2023 weer afgerond. De woonblokken 9 t/m 13 worden dan ook niet ongeschikt gemaakt voor vogels zodat deze woonblokken gedurende het broedseizoen van 2022 beschikbaar blijven. Naast de oorspronkelijke nestplaatsen zijn ook de 27 reeds ingemetselde gierzwaluwneststenen in deze woonblokken beschikbaar. Huismussen en gierzwaluwen van de woonblokken 3 t/m 8 (1 huismusnest en 2 gierzwaluwnesten) en de huismussen van woonblok 2 (1 huismusnest) uitwijken naar de later gerenoveerde woonblokken of de woonblokken 1 en 2. De gierzwaluwen van woonblok 1 en 2 hoeven niet perse uit te wijken omdat de woonblokken 1 en 2 met 12 gierzwaluwneststenen voor 15 april (moment dat gierzwaluw terugkomt uit Afrika) zijn afgerond. Aan de gewenningstijd wordt voldaan omdat de woonblokken 9 t/m 13 (inclusief de neststenen) al sinds 2 februari 2021 aanwezig zijn. Voor het broedseizoen van 2023 (vóór 1 maart 2023) zijn alle werkzaamheden gereed.
- **Opmerking.** Aandachtspunt bij de fasering is dat er dat als er een andere planning gevolgd wordt door onvoorziene omstandigheden, er aandacht moet zijn aan het alleen ongeschikt maken buiten kwetsbare perioden en dat er in elke fase voldoende alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden.

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw is ontleend aan de beschikbare kennisdocumenten, informatie van Sovon de meest recente Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage (WOT Natuur & Milieu, 2020).

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en gierzwaluw is in 2019 beoordeeld als 'onbekend'. Dat de staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld heeft te

maken met de grote hoeveelheid aan verduurzamings- en onderhoudsprojecten die tegenwoordig uitgevoerd worden. De verwachting is dat hierbij veel verblijf- en nestplaatsen en waarschijnlijk ook vleermuizen verloren gaan. Voor de ruige dwergvleermuis geldt dat in mindere mate en is de staat van instandhouding als 'gunstig' beoordeeld (WOT Natuur & Milieu, 2020). Voor de huismus is de landelijke staat van instandhouding 'matig ongunstig'.

De functionaliteit van de leefomgeving van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus is niet in het geding. Door het treffen van voorzorgsmaatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden (o.a. tijdig plaatsen van tijdelijke nest- en verblijfplaatsen en het ongeschikt maken van bebouwing) blijven altijd alternatieve nest-, rust- en verblijfplaatsen aanwezig. Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om te voorkomen dat exemplaren van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus geschaad of gedood worden tijdens de sloopwerkzaamheden. Daarnaast worden in de nieuwe situatie ruim voldoende geschikte alternatieve verblijf-/nestplaatsen aangeboden.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van woningen complex 1066 en 1071 te Zwolle leiden tot het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus en tot het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel Art. 3.1, tweede lid Wnb en artikel Art. 3.5, vierde lid Wnb uit de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis (opzettelijk) te (ver)storen. U houdt bij het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten en treft maatregelen die ervoor zorgen dat de functionele leefomgeving in stand blijft. Daarom is geen sprake van het (opzettelijk) (ver)storen van deze soorten. Ontheffing van dit verbod is niet noodzakelijk.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat er geen andere bevredigende oplossing is, andere alternatieven zijn afdoende overwogen. Het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden is locatiegebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Alternatieve inrichtingsplannen zijn geen optie. De huidige woningen zijn in een verouderde staat en toe aan renovatie. Het is niet mogelijk de woningen van binnenuit te isoleren omdat deze bewoond worden. De dakpannen moeten vervangen worden, er is daarom gekozen om tegelijkertijd de daken van buiten te isoleren. Het achterwege blijven van renovatie is geen optie. Alternatief is het slopen van de woningen en plaatsen van nieuwbouw. Dit is zeer kostenverhogend en heeft bovendien geen meerwaarde voor de aanwezige soorten.

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen worden alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

De planning is zoveel mogelijk aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Gezien de grootte van de renovatieopgave, bijbehorende doorlooptijd van de werkzaamheden en de verspreiding van huismus- en gierzwaluwnesten is het niet mogelijk om alle woningen buiten het broedseizoen uit te voeren.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (voor de gierzwaluw en de huismus) en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen

van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis).

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

Uit een enquête door Deltawonen blijkt dat een groot deel van de woningen ventilatie, tocht en vochtproblemen kent. Dit kan aanleiding geven tot gezondheidsklachten. Daarnaast wordt asbest gesaneerd dat op diverse plaatsen aanwezig is.

Door de huizen te isoleren, wordt bijgedragen aan energiebesparing. In het Convenant Energiebesparing Huursector van 28 juni 2012²² zijn afspraken over energiebesparing gemaakt tussen het Rijk en woningcorporaties. Afsproken is dat in 2020 ten minste een gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) wordt bereikt voor de totale huurwoning-voorraad van de woningcorporaties. Ook Woningstichting Deltawonen heeft zich ten doel gesteld om haar totale huurwoningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen. Gemiddeld gezien wordt van energielabel E/F verhoogd naar A/A+.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²² houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²³. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of weg te nemen²⁴ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen²⁵, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

---

²² Art. 1.10, derde lid Wnb

²³ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

²⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

²⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

Bijlage 3   Adressen te renoveren woningen.

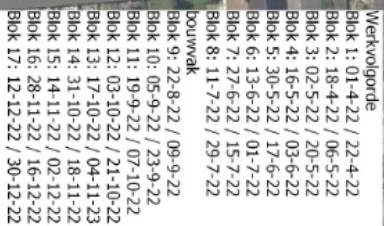
Chopinstraat 25
Chopinstraat 27
Chopinstraat 29
Chopinstraat 31
Chopinstraat 33
Chopinstraat 34
Chopinstraat 36
Chopinstraat 38
Chopinstraat 40
Chopinstraat 42
Chopinstraat 44
Chopinstraat 46
Chopinstraat 48
Chopinstraat 50
Chopinstraat 52
Chopinstraat 58
Chopinstraat 60
Debussystraat 1
Debussystraat 5
Debussystraat 7
Debussystraat 9
Debussystraat 11
Debussystraat 15
Griegstraat 19
Griegstraat 21
Griegstraat 23
Griegstraat 25
Griegstraat 27
Griegstraat 31
Griegstraat 33
Lassuslaan 25
Lassuslaan 27
Lassuslaan 31
Lassuslaan 33
Mendelssohnstraat 17
Mendelssohnstraat 23
Mendelssohnstraat 27
Mendelssohnstraat 29
Mendelssohnstraat 31
Schubertstraat 27
Schubertstraat 29

Schubertstraat 30
Schubertstraat 31
Schubertstraat 32
Schubertstraat 33
Schubertstraat 34
Schubertstraat 35
Schubertstraat 36
Schubertstraat 37
Schubertstraat 38
Schubertstraat 40
Schubertstraat 42
Schubertstraat 44
Schubertstraat 46
Schubertstraat 48
Schubertstraat 50
Schubertstraat 52
Schubertstraat 54
Schubertstraat 56
Schubertstraat 58
Schubertstraat 62
Schubertstraat 68
Wanningstraat 64
Wanningstraat 66
Wanningstraat 68
Wanningstraat 70
Wanningstraat 72
Wanningstraat 74
Wanningstraat 76
Wanningstraat 78
Wanningstraat 80
Wanningstraat 82
Wanningstraat 84
Wanningstraat 88
Wanningstraat 90

garages
Haydnstraat 1-G 1
Haydnstraat 1-G 2
Haydnstraat 1-G 3
Haydnstraat 1-G 4
Haydnstraat 1-G 5
Haydnstraat 1-G 6
Haydnstraat 1-G 7
Haydnstraat 1-G8
Haydnstraat 1-G 9
Haydnstraat 1-G 10
Wanningstraat 64-G 1
Wanningstraat 64-G 2
Wanningstraat 64-G 3
Wanningstraat 64-G 4
Wanningstraat 64-G 5
Wanningstraat 64-G 6
Wanningstraat 64-G 7
Wanningstraat 64-G 8
Wanningstraat 64-G 9
Wanningstraat 64-G 10

Fasering werkzaamheden

Project
Verduurzaming complex 1066

Permanente voorzieningen na afronding werkzaamheden

Legenda

↓ Werkroute

Nestplaatsen vogels

- gierzwałw

- **huismus**

Verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

kraamkolonie

◆ paarplaats

▲ zomerverblijfplaats

Uitvoeringsperiode

Uitvoering tussen 1 april - 1 september 2022

ongeschiedt maken voor vogels en vleermuizen in oktober 2022 ingemetselde vleermuiskasten blijven toegankelijk

Vanaf 1 september 2022 - 1 maart 2023

ongeslacht maken pas vanaf 15 augustus 2022 ingemetselde vleermuiskasten blijven toegankelijk

Datum	School	Opdrachtgever
16-04-2021	11461	Definieren
Versie		Gerelateerd door
1		
Kaartnummer	Kaartondergrond	Projectnummer
97*	Formaat	18-049
	A3, liggend	

Project
Verdurzaam complex 1066 en 1071

Order type
Permanente voorzieningen na afronding werkzaamheden

Legenda

Nestplaatsen vogels

• gierzwaluw

• huismuis

Verdrijfplaatsen gewone dwergvleermuis

♦ paarplaats

▲ zomerverblijfplaats

→ wertroute

Uitvoeringsperiode

Uitvoering tussen 15 april - 1 september 2022
(ook de neststeden ongeschikt maken voor 1 maart 2022)

Vanaf 1 september 2022 - 1 maart 2023
ongeschikt maken niet nodig

Start werkzaamheden voor 1 maart 2022
Voor 15 april 2022 opgeleverd
ongeschikt maken niet nodig

Datum	15-04-2021	Schakel	11461	Opdrachtgever	Definieren
Verste	1	Kaartontwerper	Al. Agard	Projectnummer	18-049

Bijlage 5   Permanente verblijfplaatsen

Project

Verduurzaming complex 1066 en 1071

Onderwerp
Permanente voorzieningen na afsluiting werkzaamheden

Legenda

  Projectgebied

Aan te brengen voorzieningen

Inmetelen gierzakwoningstentoon (3 per koppeveld, totaal 156)

Verhoogd aanbrennen vogelschroot (circa 2000 meter)

■ Inbouwkast vlietmuizen (2 per koppeveld, totaal 28)

Datum	16-09-2021	Schakel	12213	Oudekethuizen	Dakwoning
Versie	1	Kaartondergrond	Formaat	A3, liggend	Projectnummer
Kaartnummer	74				18-048

Erasmusring 15
8011 AG ENVOLE
T 038-4236464
I www.ecgroen.nl